

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se primescu
in tóte dílele.

Pretínu pentru Ostrungurí'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplarin costa 15 cr.

Tóte siodienciele sí banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea dirigiute a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Inserțiunile se primescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

Caciul'a (elabafíulu) unoru romani in díferite tempuri.

1848:

1850:

1860:

1870:

1874:

Oa dreptu dovéda, cà lumea este și a fostu pururi a ingrata faciè de cei binemeritati de natiume, dàmu a-ci publicitatei urmatóriele versuri elegice, affiate între scriptele parintelui meu, cari versuri inca n'au aparutu în tipariu.

Publicarea loru mai are să fia apreciata și d'in alte puncte de vedere, a-nume: alu istoriei nóstre nationali-basericesci în generale, și alu istoriei nóstre nationali-basericesci locale cu privire la dieces'a gr. or. d'in Aradu în speciale, — în sversitu chiaru și d'in punctu de vedere literariu, aretandu ele icon'a adevrata a limbei și a literaturii nóstre d'in inceputulu seclului actualu.

Plangerea.

— Versuri alcătuite de Moise Nicóra. —

I.

Avui și eu mai 'nainte
Ca și nisce flori,
Carii me iubiau ferbinte, —
Frati, parinti, sorori.

Eu în tóte locurile
Multu maritu eram,
Candu-va și cu lucrurile
Cinste trieram.

Fui de frunte d'in a mele
Fapte și cuvinte,
In a mele calicele
Slobodu mai 'nainte. —

II.

Acum triste turturele
Pe căile mele
Ambla numai singurele:
Eu-su opritu de ele!

Deputatu romaniloru
Candu eu m'am fostu dusu,
Sà aretu nebuniloru
Ce reu li-am adusu!

Ca a loru mistelitate
Sà-o sei' și-alu nostu Imperatu. —
Pre mine neci unulu, frate,
Nime, nu m'a operatu.

Cà amaru dileloru mele!
In totu clerulu nostu
Incelatiuni numai grele,
Credintia n'a fostu. . . .

Pone ce eram vediutu:
Cinstea-mi totu crescea;
Hul'a, deca am cadiutu,
Nu se mai opriá.

Multe flori am fostu eulesu
Eu d'in primavéra,
In teneretie alesu;
Dér' s'au uscatu éra.

Numerai în visu num'a
Pretenii, càti fura,
Visurile-su acum'a:
Toti me amagira.

Singur'a statornicra
— Scie-o santulu sóre, —
Màcar cà e vrednicra,
M'a dusu în prinsóre.

Cà am fostu totu cu credintia
Némului meu, — lantiuri
De feru portu, și patu temnitia,
— Grósnice necasuri.

Pentru cei ce iubiam fórtu
Sete, rabdu, gonime,
Fóme; acum' pon' la mórtu
Bunu nu am pre nime.

Acum' versu de lacrimi gele,
Ne avendu în tiéra
Scutu, numai suspinu cu jale.
— Voiu să iesu afara.

Càti sunt toti se veselescu;
Eu vr'o di de véra
Nu mai am, — numai gelescu
In acést'a tiéra.

III.

Dómne! d'in acést'a tiéra
Rogu-te, m' audi, —
Sà me scoti, of, d'in ocaru;
Da-mi unu călauzu.

Călauzu, ca și-o lumina,
Nóptea pe recore,
Aretandu-mi calea lina
'nainte de sóre.

Sà me tréca de parinti
Preste mări departe,
Preste munti neinfloriti,
— Ca pre Bonaparte.

Ca să trecu dela sorori
Preste 'nalte déluri,
Imfrumsetiate cu flori,
Si mări de mari valuri.

De frati, unde neci albina
De a-ici nu este,
Mai multu veste să nu-mi vina —
Unde-su de poveste!

Merge-oiu în strainetate,
Unde să se cante
Paseri în pustietate
Mie la morminte.

Unde tristu va lacremá
Drumariulu și-a díce:
„Ti-fia-usióra tieren'a,
Destieratu voinice!“

IV.

Custati déra preteni! bine,
Déca sum de vina; —
Strembiloru! uitati de mine, —
Eu nu cersfescu mila!!

Fiu, dér' fiu, cu Domnedieu
D'in sinulu teu smultu,
Déca-am iubitulu némulu meu.
Nu te vedi mai multu!!

M. B. S.

Nóu'a carte a întieptiunii.

— De Gur'a Satului. —

Limb'a mintiuosului, dér' mai alesu a laudaru-
sului, amirósa a vanilia — ungurésca.

De adi: cu lopat'a, nu cu judecat'a.

Langa ieslele unde s'a nascutu salvatorele lumii
inca se aflau boi sí magari, necum sà nu se afle de
acei'a sí adi pe la noi chiaru sí pr'in — oficie.

N'ascultá de tóte càte dícu unii popi, dér' neci
sà nu faci tóte càte facu unii popi.

A furá milióne, insémua a fi finacieru mare.

A-ti bate adi jocu de némulu teu, se platesce.

C o r e s p u n d i n t i e.

Tekintetes Gurá Szátuluj!

Un lukru fartye máre ám sze szpunye jo la dumnyétá,
gye káre nu vezut jo gyekind jesztye jo pe lumea ungurászke,
bá patye si gye kind fekut mómá mnyieu pe minye!

Hah! Istenem! pácese gye noj.

Ásá me szperiat pe minye lukru hesztá, kit nies nu styiu
jo binye, gye ungye sze incsep.

Auz numáj, tekintetes Gurá Szátuluj bácsi, cse tekut
rumunyi gye aicse járe!

Dieta rumunyaszke la Szatmár!!

Váj gye minye, hát cse fi gyin áhásztá?

Dare revolutio!? O! Istenem! ápoj ungye patye noj fuzái
járe?

Hm! Hm! Ásá dáre totus jesztye ágyeverát, ke bujtoga-
toji ásánumicz: dáko-románok, si pe áicse incsep a sze áretá!
Dáre ászkulte numáj cse lukru intemplát lá noj.

In kapetu la luná hájá láta, ágyeká kind sze fák amenyi
bolunz, vegye jo numáj ke in orásul nosztru constitutionalis
vin gyin tatye perezile rumuny gye héj plojácz, si sze duk
toez in „Koronába“.

Cse sze fije ásztá, gingyitám jo!

Máj naintye gingyit jo, ke jesztye tirtu, vagy csevá már-
kális gyúlis; dáre kautend in kalendárium, ám áflát ke nu jesz-
tye in ziuá acsejá nies tirt si nies gyúlis. Ám fuzsit dáre jutye
la piácz si intrebátám si gye unul si gye áltul, ke cse káute
oláhi la Szatmár, si nyime nu mnyiau styiut spunye; pune in
sfirsit mám dusz zo jo dupa jéj sze ved ku ogyi, ke gye cse
sor adunát, si cse vreu sze fáke.

Mintyen gingyitám ápoj ke cseva lukru, cse nu jesztye szlobod
vor sze fáke.

O! Si cse ám vezut?!

Im jesztye frike sze szpun.

Dumnyitále insze totus voj szpunye jo, dáre numáj ásá,
ká sze nu szpunye la nyime.

Ápoj csak ugyan vezut jo, ke rumunyi, luát atitá indresz-
nyále si száu adunát lá dieta rumunyaszke!

Dá, ugy van! insze áj gye grizse sze nu szpuny la esi-
nyevá gyintre rumuny, ke jo czám szpusz ácesztye, ke ápoj
jesztye pácese gye kápu mnyieu, si ápoj jo vreu ká rumunyi,
sze gingyászka, ke si jo jesztye gye ácselá meggyözödés ká jéj,
ku tatye ke jo szunt máj politikus gyekit mulcz gyintre jéj...
Ápoj na.

Ásádáre rumunyi gyin vármézsia Szátmárujú áu luát
inyimá in gyincz, si kugyezére a sze aduná máj mulcz la un
lok, má inke a vorbí si rumunyesztye.

Ho! Váj gye kápu lor!

Kum vinyá csinyevá, mingyár szpunyá „pleke csunye“
„bunye ziuá“ — dáre niesi uná: „Oláhaszolgája“.

Na, dáre jéj szunt inke civilizátlany, si nu priesep mult
la tisztelety, ásá dáre sunt gye jértácz.

Elég az hozzája, ke dupa cse sze adunáre nehányan, sze
incsepu tanácskozásul.

O! Istenem! gyekind fekut mómá mnyieu nu ám máj
vezut tanácskozás rumunészk!

Dumnyétá styiu ke jesztye kíváncsi, ká sze styij kum foszt
ácselá tanácskozás.

Binye! — Au utánozluit si jéj pe dumnyi, ágyeke pe
unguri, sor álész einök si notáriu, ápoj fekut si jéj lárma
gyesztula.

Dupamulta sváde ápoj áu fekut un lukru nye máj po-
menyit és edig: *au kutyezát á határozlúi, ke jéj protestyáze
in kontrá vármézsijéj, si szpre ácsel czil álég un küldötsig,
káre sze szpunye in megyegyúlis, ke jéj hoterit, ke protestáze si ke
nyime sze nu bágá nászul in valá lor biszericsáske,* máj gye-
pártye áu határozluit, ke vlegyikul hel rumunyeszk gyeákumá
áre sze czinye cu jéj, si ályte bujtogatás gye ácesztye!

Oh! Istenem! Máj auzitáj áse máre bátorság?! Io nu,
gye kind szunt pe lume!

Dupa tatye ácesztye ápoj gyúlesul száu regyikát szusz,
si száu inkuját: járe jéj szor dusz ku tocz la *eszem izsom*, in
crisma si szor petrekut binye. Ákolo inke au vorbit tot rumu-
nyesztye, bá unyi au mérsz si máj gye pártye, ke áu kutyezát
a kintá tot *„gye tyirán si gye dusmán si gye pegin“* si ályte
kintycece ánti-constitucionálé.

Gyin ácesztye dáre pocz vegye si dumnyetá, ke
rumunyi gye aicse fák komégyj gidelasze, si ke tatye ácesztye
szunt szemnye fórgye rele pentru domnyi nosty cséj gye szusz,
si si pentru noj.

Pentru ácesejá jo tye rog pe dumnyetá, sze fács binye si
sze fuzs jutye la Pestye, si sze szpuny la domnyi nosty, ke
ugyán binye sze sze jeje pe száma, ke rumunyi gyin Szatmár
vreu sze fáke revolutzie, si tehát sze trimitye aicse mulhatat-
lanul nestye honvedi, — csine styie, dá dáke pentru ásztá ne
vor fácese si pre noj cseva domn máre pe ákolo pe la minisz-
terium.

Ávend décs negyezsgye, ke dumnyetá véj fácese tatye kum
sze kágye, si nu véj ástyéptá ká jéj sze sze reszkale, — si ke
véj punye vorbe si pentru minye la domnyi nosty,

Remen ku plekecsunya si tyisztyelety

Al dumnyitále

alázatos szolgája,

Árpád Szatmáry de Szatmár,
rumun dáhes.

MAGAZINULU

lui

„GUR'A SATULUL“

Calendariulu oficiale alu judecatorieloru
d'in Ienopolea (Borosfenen.)

I.

Judeciulu regiu d'in Ienopolea in procesulu lui Georgiu
Here in contr'a lui Dut'i'a Iercóne sí consocii a defisu di de
desbatero pe **29** *Faurariu* 1874. (Anulu fiindu de obsce!) A
se vedé decisulu seu emanatu sub Nrulu ^{5346/}374.

II.

Tribunalele regescu de a-colo cu decisulu de sub Nrulu
^{188/}374 in caus'a lui Iacobi Tischler in contr'a lui Todoru
Brihanu a pusu terminu pentru impartirea pretiului pe **31**
Aprile 1874.

* * *

— Ce díce legea?

— Díce, cà trebue sà te presenti, cà-ci la d'in contra
devini judecatu d'in lipsa.

— Ha, ha, ha!

Colți de denti.

(S.) Difele aceste se respandise faim'a pr'in Aradu, că avocatulu veteranu magiaru *Oláh Gábor* ar fi repausatu in Domnulu. Unu avocatulu de romanu inse, vrendu a sci pozitivu, deca acést'a veste este adevărata séu nu, a întrebatu pe unu avocatulu arménu-magiaru, pe dlu **S. Gab.** Întrebátulu, cu unu aeru seriosu, poffimú ce respunsu cateoricu i-a datu: „bár csak vagy 10 **oláh** ügyvéd halna meg!” punctum.

Acum' noi ilu întrebamu: dísu-le-a aceste in gluma?

— Ei déra sí glum'a sí-are partea sa seriósa.

Séu dísu-le-a seriosu?

— Sí a dísu ceea ce a sentítu.

— Dupa noi, fia fi fostu cumu le-a dísu — sí-a aretatu **colții de dínți!**

TAND'A sí MAND'A.

T. Josu cu paleri'a inaintea mea, Mando, că de nu dai de draculu!

M. Ho! ho! ho! cocóne, da ce te-a ajunsu? De candu atát'a curagiu?

T. N'am vreme de povesti. Să scii, că de adí in colo sí eu am să devinu omu vestítu . . .

M. Cum asîe?

T. D'a-poi asîe, că vedíendu sí esperíandu, că cu trud'a sí cu consciéti'a liniscita sí curata, adí n'ajungu la neci o comoditate sí imbuiare, m'am resólvitu a face sí eu ca Moldován Gerguez de la Magyar Polgár . . .

M. Cum?

T. D'a-poi asîe, că de acum'a sí eu mi voiu totu bate jocu pr'in diare unguresci, de totu ce este sí va fi romanescu.

M. Sí pentru ce? dóra neci tie nu ti-au datu romanii stipendíu, ca lui Moldován Gergutz, sí acum d'in resbunare voiesci sí tu să te faci pupaza la unguni?

T. Da! sí pentru că dóra unguni s'oru indurá sí mi voru dá unu osutíu de rosu.

M. A-poi să vi fia de bine!

T. Da de pe la districtulu Naseudului ce se mai aude?

M. O! frate, d'a-poi pe a-colo e revóluțiune întréga!

T. Nu mai spune!

M. Díeu asîe!

T. Sí pentru ce?

M. Pentru că eppulu de la Gherl'a, pe semne are de cugetu, ca să introduca sí pe la noi *incuisituréa spaniola*, caci de unu tempu sí S. S. incepe a face dispositiuni mai aspre decâtu unu pasia turcescu, ma audu că amenintia sí túrm'a sa, că o va dá pe man'a regimului ungurescu s. c. l. sí-acum' tóta díeces'a este indignata sí revóltata in contra S. S.

T. Ei! a-poi că iute sí-aréta colții sí S. S. noulu eppu alu Gherlei. De va continuá totu asîe, a-poi nu o va duce pré de parte.

M. Ba mai bine dí sí tu că: Dómne iérta-lu, că nu scie ce face!

T. Pentru ce nu li place unoru unguni, că romanii sí anul acest'a in multe locari au serbata dí'a santa de $\frac{3}{15}$ Maiu.

M. Pentru-că se temu sí de umbra, ca toti peccatosi, sí pentru-că ei ar voi, ca noi acum' să uitamu juramentulu depusu atunci, sí să jocamu halariupu, dupa csúrdásíulu loru.

T. Ce opiniune ai tu despre vorbirea cea d'in urma a min. de finan. alu unguniloru C. Ghici?

M. Acea, că sí vorbirea lui sémena multu cu dícal'a tíg. de ar fi faina, precum nu-e slauina! Dómne ce mai apa de placínte!

T. Sí prin urmare? . . .

M. Trebuie priimítu proiectulu lui, că adeca birulu să se urce de nou — cu acea adaugere, că romanii să fia mai antain jucutiti, ér magnatii sí domnii de unguni numai in casulu celu mai reu, sí-a-poi sí-atunci cu multa crutiare,

T. Óre comitetulu arangiatoriu pentru priimirea membriloru sí óspetiloru Asociatiúnei Trane la adunarea gener. tie-nenda astu anu la Dev'a, pentru ce nu mai decide, că pe candu se îndura a defige terminulu adunării generali, ca sí publiculu celu mare să se póta orientá de tempuriu?

M. Pentru că de duoi ani de díle nu a avutu tempu de ajunsu a se disputá — voiam să dícu — consultá; sí póte ascépta, ca comit. d'in Sibiu in tóta lun'a să li tramita câte o instantia.

TRÉNC'A sí FLÉNC'A.

T. Auditu-ai, soro draga, că acum'a sí *Osten* vré să ne dascalésca, că cum să ne portámu pe la jocurile sí ospetiele nóstre, la câte óre să ne scólamu, sí càta apa să bemu d'in ríu, sí càta d'in fontana, ca nu cum va să devenimú betíve?

F. Frumosu de la „*Osten*”: dér' fia nu mai pe pace D.nei, că cu tóte că i place să ne hulésca naintea lúmei, numai totu pre noi romanele, totusí noi nu avemu neci càta voia ca să in schimbámu cu svabóicele loru, sí cà mai de multe ori *s'au indúlcitu, curatítu sí stemperatu ei cu mancarile sí beuturíle nóstre cele necurate sí rele*, de càtu noi de mestecaturile loru fore neci unu gustu sí nutrimentu, sí mai de multe ori au aflatu ei buna priimire sí repausu in colibele nóstre, decâtu noi in palatele loru negríte de desfranari sí peccate.

Insciintiare oficiósa.

Dnulu sí amiculu nostru **Basílu Petricu**, redactorele respúndietoriu de pone a-ci alu diurnalului „*Gur'a-Satului*”, d'in motívu că s'a asediatu defínitívamínte in Lugosíu, sí a priimítu a-colo unu postu magistratu-ale, sí pr'in urmare nu mai póte face parte d'in sarcínele redactarei, se afla necesítatu a se retráge dela diurnalu, luandu-sí totu odata voia a díce unu fratiescu **adfo** sí a-sí esprime on. publicu multíamirile sele cordíali.

Cátu pentru víitoriu am relúatu eu a-suprami sí acea sarcína. Sí me voiu nísuí a coresponde — dupa potíntie — la ea, estu-modu, ca diurnalulu feríndu-se de personalitatí, să fia càtu mai obiectívu sí càtu mai variatu in glumele sele, spre a avé valóre pentru tóte partíle locuíte de romaní,

Aceste spre scírea sí acomodarea on. publicu binevoitoriu, dela care ceru spríginulu seu celu mai caldúrosu in interesulu literatúrei nóstre, — cà-ci pentru acum' acestu terénu numai ní-a remasu **líberu sí síguru.**

Mircea B. Stanescu.

elu scia ce este scopulu nostru (aplause, éljen) și că are mai multa glagore in gavalia, adeca nu este asiè de siuchiatu precum intru adeveru este (aplause, scamotu mare). Asiè e, supusii mei, respunsulu ministrului sémãna cu a unui scolaru fricosu (helyes), pentru ce nu a dusu elu honvedii in contr'a nemtiloru, de ce nu i-au luat pre toti de urechi, și să li puna biru insutitu pe capulu loru, (helyes) dér' pentru acea este elu minist. presiedinte ungurescu, ca să nu póta porunci la tóta lumea? (aprobãri d'in tóte partile). O vai de capulu lui. Pentru acea déra nu priimescu respunsulu lui, și ve propunu, ca să mergeti la Inaltiatulu Craiu alu nostru, și să lu-rogati, ca să alunge pe Furci-Biteu și să me faca pre mine ministru, că a-poi eu sciu, că voiu jocá pre tóta lumea, déca voiu pote. (helyes, bravo, éljen, aplause, presied. totu scutura d'in capu, dér' fore resultatu).

Ce să ne facemu déra, de câtu să-i lasãmu aici, nu cum-va să ni prinda și pre noi Tis'a de urechi.

Pe talpa deci cu totii, că-ci a siedè multu pe a-ice nu este consultu.

Pan' la revedere déra.

Scrisorile lui Pacal'a croitoriuu catra „Gur'a Satului“.

Pré cinstite și carturare „Gur'a Satului“!

„Minek utána unu § d'in regulamentulu, resp. proieptulu de lege, relativu la notarii publici, (care inca geme in dorerile nascerei), in adinsu pottesce, ca ori-ce documentu, ce se va alcãtuí de acum'a nãinte in tiér'a unguresca, să se incépa in limb'a statului; și de óra-ce si eu me svarmu multu, ca acestu proieptu cátu de curundu să ajunga la valóre de dreptu, sum silitu ca si aceste scrisori ale mele să ti-le incepu și finescu asiè precum doresce acelu proieptu, cu atãtu mai vertosu, că nu mi-ar placè să-mi stricu pretesigulu neci cu domnii de la potere, dér' neci cu poporulu nostru celu blandu și multu rabdatoriu.

Asiè déra éta ti-facu cunoscutu, că de candu nu-tiam mai scrisu nimic'a, am facutu unu avangiu mare, adeca m'am facutu croitoriu, prevediutu cu deosebite și remarcabile privilegie, și a-nume: *de a tienè scóla pentru adulti* a-ci in tiér'a ovesului, cu calfele de profesiune croitori, spre ai ciopli de diplomati și de ómeni mari pentru viitorulu celu stralucitu ce ne astépta.

In nóu'a mea scóla deci se afla calfe de diferite natiuni, séu mai modernu, de diferite nationalități, adeca incepundu de la nobil'a vitia scéthyana, pana la redacín'a faraoniana, séu si mai chiaru, de la Pist'a, pana la purdeulu Raf'a, cu cari tionu in fia-care di prelegerè publica, despre innãltele scientie de statu ale Ungariei, si-a nume: *despre ce este diét'a, ce intielegu ei sub legea electorala s. a. examinandu-i in fia-care di regulata si conscientiosu.*

Spre a-ti potè aretã progresulu facutu cu ei pana acum'a, lasu să urmedie a-iei pre seurtu o icona vitia de pe unu asemene examenu, ca să vedi și cinsti'a ta, conceptele calfeloru și fruptele osteneloru mele. —

Deci:

— Mancu-ti sufletulu, jupune maisteru, — mi-dice Raf'a — ce e acua diéta, séu parlamentu centralu? că eu inca neci acum'a nu sciu, si?

— Diét'a, az angyalát — lu-intrerumpe Pist'a — este o adunatura séu adunare de domni de cei mari in Pute-a-posce, ma câte odata si in Dobritinu, *unde se faurescu legi, detorii, catane și alte cárcofele mari!* si.

— Nein, nein — striga Michelu d'in respoteri — jupune, *diét'a este unser Universitet și conferenz, ce fecutu noi la Mediasiu,* unde fostu toti sase adunati, si unde fecutu multe program buna, si.

— Vorbe góle — resuna vócea lui Iuonu d'intr'unu cornu alu scólei — *diét'a e svatulu ce l'am tienutu noi la Blasiu, pentru că a colo a fostu poporulu intru adeveru representatu, si. . . .*

La aceste a-poi incepe unu scamotu atãtu de mare, in câtu abiè si-abiè mi succede a-i linisei, candu a-poi li poruncesen, ca să taca si să respunda pe rondu, séu numai acel'a pre care lu-voiu intrebá.

Deci atunci me asièdiu pe catedra si punu urmatóriele intrebari:

I. *Spuneti-mi adultiloru, cum să impartu civii intru unu statu ca alu nostru?*

Pist'a: In civi magiari de diferite rosturi, séu in alegatori si alegati.

Michelu: In alegatori indreptatiti si in cortesii.

Iuonu: In activisti si pasivisti; ungureni si ardeleni; uniti si neuniti s. a.

Raf'a: In ómeni, cortesii si tigani!

II. *Cine e alegatoriu si cine e deputatu?*

Pist'a: Alegetori sunt acci'a, cari se batu; deputati acci'a pentru cari se batu (alegatorii); séu, alegetori sunt acci'a, cari primեսcu in câte dóue ronduri bancenote taiate in dóue; ér' deputati acci'a, cari dau aceste bancenóte cortesiloru ca să le impartiesca intre alegatori.

Michelu: Alegetori sunt toti acci'a, cari beu vinarsu de la toti candidatii; ér' deputati acci'a cari sunt circumspecti.

Iuonu: Alegetori sunt acci'a, caroru tóte se promitu, si deputati acci'a cari nu tienu si nu facu mai nimicu ce au promis.

Raf'a: Alegetoriu este omulu atunci candu si ca tiganu póte mancá in crisme cu lingura de argintu si de poména; ér' deputati sunt acci'a d'intre cari unii vorbescu si fraternisesca inãinte de alegere chiaru si cu noi.

III. *Spuneti-mi adultiloru, ce este diét'a tierii in decumunu?*

Pist'a: Diét'a este o institutiune unguresca, pr'in ajutoriuu carei'a se nimicescu drepturile conlocuitoriloru, cari nu vreu să se faca unguiri.

Michelu: Unu locu unde iti poti folosi mai cu succesu circumspectiunea.

Iuonu: Unu tergu, unde domnii se terguescu pe pelea nóstra, fore de a ne ascultá si pre noi, si unde de unu tempu nu ne pré apara alesii nósti. . . .

Raf'a: O casa, unde inca neci odata n'a potutu ajunge vr'unu puia de tiganu.

IV. *Ce intielegeti voi sub legea electorala d'in tiér'a nóstra?*

Pist'a: O scula pr'in care numai unguirii se potu face deputati diétali.

Michelu: O vaca buna de lapte.

Iuonu: O funia lunga, ce ne léga pre toti romanii, ca să nu potemu miscá de feliu.

Raf'a: O porunca mare, lasata cu limba de mórte, că nime să nu póta fi alesu de deputatu fore de noi tiganii. Si asiè mai departe.

Pre cum vedi déra cu de unu tempu asudu si lucru fórtu multu pentru si interesulu scientieloru mai inalte.

In scrisorile de manè mai multe, si pana atunei romanu, Stropsiesei, pe delulu iepuriloru, di'a noprãsniciloru, lun'a activistiloru pasivi, anulu norodiloru.

Alu DTate pretenu

Pacala m. p.

Croitoriu in scóla adultiloru d'in Hortobágyfalva.

COLTI de DINTI.

Amintirãmu in Nr. 18, totu sub astu titlu, că la alegerea de deputatu in cerculu Radnei acea partida va reusi cu candidatulul seu, unde va fi — **cu-vinulu**....

Acum inse, informati d'in fonte siguru, avemu să facemu óre-si care indreptare, si a-nume: că si ast'a data nu **cu-vinulu**, ci — **ap'a**, adeca bravii muresieni au decisu lupt'a, si-astu-felu se alese candidatulul Reuniunei politice Dlu Ioane Popoviciu Desénu, cu o majoritate de 193 de voturi.

Să traiésca!

Concursu cumulativu.

Consistoriulu eparchiei Androchielu, — arondandu eparchia, dupa topo si geografia ei, pre base'a nouei legi, in 25 de protopresviterate, bine arondate si dotate. inse neocupate, eschide pentru ocuparea acestoru 25 de protopresviterate, la insarcinarea comiteteloru protopresviterali, concursu, pana la San-Petru anulu curente. —

De la concurenti se cere abilitate practica de a sei bine tunde oile cele flocoase d'in eparchia. —

Se va lua in deosebita consideratiune, ca administratorii protopopesci d'in archidieceasa, carii pr'in conclusulu Sinodului archidieceasanu d'in astu anu s'au pusu fore respectu la praes'a loru cunoscuta si sentita de casele besericesci tractuali in ventu si a-nume: dupa apropiare geografica a respectivului adm. ppescu de eparchia Androchielu. —

Administratorii ppeseci d'in archidieceasa nu au trebuintia a dovedi graduri de scientie teoretici, ci ajunge decretulu consistoriului pr'in care sunt denumiti de adm. ppeseci, desi mai tardiu au fostu si destituati.

Androchielu in 10 Apriliu 1874.

La insarcinarea comiteteloru ppeseci.

Secretariatulu consistoriale.

Intrebări cu raspunsuri nimerite.

— Ore cine va decide a supr'a administratiunei fonduriloru despartite de hierarchia serbesca, si a-nume, ca acelea sa se aministreze comunu, ori separatu in Aradu si Caransebesiu?

— Archidiecesanii de la congresulu venitoriu.

— Ore cine va plange dupa starea pana acuma ayuta? —

— Administratorii eppesci d'in archidieceasa necalificati. —

— Ore cine merita laudatoriu pentru esact'a dare de seama?

— Comtabilulu Draxinu, si alti multi administratori de bani publici.

— Cine a lucratu corectu, dreptu si ecuitabilu? —

— Consistoriu Aradanu la esecutarea nouei alegeri de vicariu alu Oradei mari.

TRÉNC'A si FLÉNC'A.

T. Vai, soro draga, ce vomu mai face cu sulimanulu nostru celu seumpu, ca-ci badea Giti'a voiesce sa puna o intreitatu dare pe elu, nu-mai ca sa poa aduce finantile in rondu? —

F. Eu l'asi sfatui, ca urcarea dării de astadata s'o puna numai pe flacaii neinsurati, ca-ci acesti'a traiescu ca nisece viciolasi mausati, fore d'a solvi contributiune cum se cade. —

TAND'A si MAND'A.

T. Rogu-te spune mi, ce va fi fostu caus'a, ca tamanu avocatii, doctorii in drepturi, cu locuintia in Sibiu au absentatu de la siedintiele Sinodului archidieceasanu de astu-anu?

M. Acesti representanti sinodali pana acuma inde sati pr'in cercurile electorali, s'a tenuity strensu de manier'a celoru d'in pild'a santei scripturi chiesati la prandiulu celu stralucitu. — Unulu s'a dusu la tergu, altulu s'a insuratu pe vremea aceea, altulu s'a dusu la oculatiuni pe sate, etc. etc.

T. Bunu prejudiciu pre venitoriu. —

T. Eu asi ave o ferbinte dorintia de realizatu.

M. Dora sa te faci si tu ministru de finantie?

T. Ba nu. Alt'a superare amu eu. — Audi. — Romanii d'in fundulu regiu dupa mine nu se potu infrati cu sasii, pana nu se va sterge Universitatea sasésca, cea plina de rugina si privilegii asupritorie de romani si perniciosa statului, ca-ci sasii pr'in Universitatea loru numai alarma Germani'a s' Americ'a a supr'a nostra.

M. Multu me miru de ce romanii d'in fumulu regiu nu au facutu o representatiune pentru stergerea acestei institutiuni perniciose? —

T. Si a-ci e de vina, urgisit'a nepasare ce ne predomsesce. —

M. Ca unu sasu prudente si circumspectu ai vorbitu, Tand'a. —

Gur'a-Sacului

Mezei Adolf úrnak N. Váradon: Ön 4 fr. 50 kr. küldött be hozzánk lapunk és az „Albin'a"-ért Ápril -- Juniusi évnegyedre. Ebből 2 főt áttettünk az „Albin'a" szerkesztőségének, mert annyi a rendes ára egy évnegyedre 's ugyanannyi a mi lapunké is. Tehát 50 kr még bonija van nálunk, a mit a jövő évnegyed javára elkírtunk. Vagy sziveskedjék másként rendelkezni vele.

„Todorutiulu“ s'a intardiatu; dera si altu-emma e mai multu pascuila, de catu poesia umoristica.

(Indreptare) cu privire la poesia „Flangerea“ d'in nrulu trecut. Publicarea ei a facutu o placere mare la publiculu nostru. Si tocmai pentru ca multi s'au interesatu de ea, numai de catu priimiramu si o informatiune esacta dela unu conationalu alu nostru competente in cestiune. Dreptu ce venimu a o intrebuintia ca indreptarea celoru comunicate, intru completarea acelu episodulu d'in istoria nostra nationale basericesca dela 1825—7. A-nume: acele versuri nu sunt alcatuite de Moise Nicora, ci de contemporanulu si amiculu seu, zelozulu avocatu veteranu, Ioane de Arcosi d'in Aradu despre Moise Nicora. In capulu II. strofa a 2-a sa se citesca astu-feliu:

„Deputatu romaniloru

Candu eu eram dusu,

Sa areta nebunii loru

Ce reu li-au adusu!

Si in capulu ultima, alu IV-le, in locul sirului celui mai de pe urma: „Nu te vedi mai multu!!“ Sa se indrepte: „Nu te vedu mai multu!!“

Cele-l-alte tote sunt fidele si originali.

G o r e s p u n d i n t i e.

Proclamațiunea lui Michel cătra romani,
trimisa spre publicare numai lui
Gur'a Satului.

Hoch Wohlgebohren Gura von Sat!

Nach dem la noi Sase tare stringe Kurelele wunguresci, weil unser Universitet saseske este intru eine mare Gefahr, schi weil unser Protector Heer von Bismark, akuma ist forte weit schi mit grose grige, ke ce face ele cu Franzugul, ginditam se face io un Proclamation la voi, schi spune io la voi, ka se zine schi voi la noi.

Darum roga io la Euer Hoch Wohlgeboren Gura von Sat! se publike meine Proclamation, schi se spune la Rumuni, ke tote ce skrisam io sind tare adeverate schi bune pentru Walachi.

Also:

Proclamatione!

Frate Rumuni schi alte Preteni!

La voi vezut bine, ke noi Nationul hel saseske, immer fost frate bun la voi Rumuni hei ploiat, schi ke nici o data nu inschelat noi la voi — kind nu putut; ma schi fekut noi mult bine la voi in tote vreme, mai ales kind fekut schi noi union la hele trei nationen. A-poi kind fost la voi bine tot noi fost linge voi schi am fekut Hoff la voi.

Pentru acea dare, find jezt schi noi la ro, spunem la voi se nu lase voi la noi, ke apoi cine zine la voi prosti mai mult, schi cine pekeli la voi, dake noi muri? Cine fost mai bunu Freund la Rumuni, de kind venit ei in hesta Zar'a frumos Sacsenland spus, de kit noi Sase? Noi invezat la voi kum munka mamaliga ku lapte; noi spus si aretat la voi ke cine fost voi; noi fekut mai nainte la voi kase, adeka tot noi fekut la voi.

Luvá dare voi toti furce schi kose ind alte puste schi komz iute, ka se batem la toti Zara wungureschu!

Nu schtie la voi ke Pist'a tot inschelat la voi schi purtat la voi de nas, jare akuma wre se prinde schi la nasu mnieu.

Find-ke Prusacii sind tare de parte, apoi schtiend ke voi Rumuni inke nu place la Wunguri, schi ka nu kumwa se bate Wungurii numa pe uns, spunem la voi, se apere schi se bate voi cu ei, pentru ke apoi fi noi jare frate bun la voi.

La mine dare jeste mare Hofnung, ke voi Rumuni fi atita ku minte schi luvá voi de kap ku domni Wunguri schi apera la noi schi unser Universitet und Privilegien.

Lebe dare hoch voi Rumuni, kari face la noi jare Sacsenland schi Universitet!

Lebe hoch la voi toti Walachi! sluga bun la noi Nationul hel saseske!

Pa! Pa! Pa!

Ihre

Michel din **Bistriz**,

Profetii sigure.

Se vorbesce, ca domni cei de la putere sunt forte intristati pentru mortea ultimului si celui mai incarnatu nemnisiu ungurescu, Árpád Héteszilvafáy de Héteszilvafa, unculu nemnisiu, care a mai luptatu resolutu pentru vechiele loru pei de cane si privilegie asupritorie.

De alt'a parte inse se aude si acea, ca intristarea loru este numai momentana, ba ca dinsi sunt forte veseli, ca-ci marele patriotu, ingrigitu de viitoriulu nemului seu, a lasatu nescai profetii, cari, fiindu-ca isvoreseu de la dinsulu, sunt mai multu decatu sigure.

Sciendu deci ca multi d'ntre romani si adi mai au aspiratiuni si mancarimi nemnisiuesci, lasu sa urme a-ici acele profetii ale patronului nemnisiiloru.

Ele suna:

1874: Dupa culesulu viiloru, Kosuth Lajos va veni a casa, si se va alege de rege alu nostru. — Popistasii toti s'oru face calvini. — Bunurile si banii romaniloru si a serbiloru se voru confiscá, si se voru folosi spre zidirea de case de repausu, pentru honvedii cei leneosi. —

1875: Nemtii, fiindu-ca sunt „hunczfut“-i se voru alungá d'in tier'a unguresca. — Drumurile de feru si telegrafulu se voru nimici, pentru ca sunt facute de nemti. —

1876: Iobagi'a se va restabili, asiè: ca ungurii voru fi domni, adeca nemnisiu; er' ceialalti iobagii loru. — La diete nu voru potè merge numai nemnisiu.

1877: Tier'a romanésca se va contopi in tier'a unguresca, asemenea si Serbi'a, Bulgari'a cu unu cuventu tote tierile de la marea negra, pana la marea adriatica. — Limb'a unguresca se va priimi de limb'a diplomatica in intrég'a Europ'a. —

1878: Resbelu crancenu cu Rusi'a, care se va nimici pr'in honvedi, intru atat'a, incatu nu va mai remanè petioru de muscalu. — Resbelu cu prusacii, cari voru fi nimiciti pentru 2000 de ani. —

1879: Resbele si paci cu Franci'a, Itali'a si Engliter'a, in urmarea careia Ungari'a va capeta 10,000 de miliarde, si tote statele Europei voru recunosece superioritatea ei.

De la 1880 pana va sta si va custá lumea, totu nemnisiu voru domni si voru guverná lumea intréga, er' romanii si celelalte nemuri straine toti si tote voru deveni magiari, si-astu-feliu lumea in urma tota va fi fericita.

Anecdote.

(*Filosofi'a conjugala.*) — Doi tineri vorbescu langa focu.

— Asiè dér' te casatorescu cu d-siór'a X***?

— Da.

— Inse, intre noi remaie vorb'a, nu e neci frumosa, neci spirituala, neci cu caracteru placutu. . .

— Ce vrei! Voiu senti mai pucina parere de reu, candu va trebui sa ne separamu!